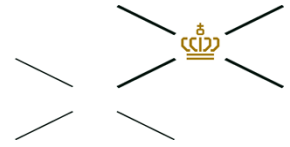

FORSVARSMINISTERIET

Forsvarsministeriets miljø- og energipolitik

Januar 2018

1. Formål

Forsvarsministeriets miljø- og energipolitik opstiller de overordnede mål og rammer for koncernens indsats på klima-, energi-, miljø- og naturområdet og er gældende for alle myndigheder i Forsvarsministeriets koncern. Politikken udgør således det overordnede styringsgrundlag for koncernen på området.

2. Målsætninger

Forsvarsministeriet vil i arbejdet for Danmarks sikkerhed, interesser og borgernes tryghed behandle natur, klima og miljø forsvarligt.

Forsvaret, Hjemmeværnet og Beredskabsstyrelsen løser opgaver til lands, til vands og i luften – både nationalt og internationalt, og Forsvarsministeriets samlede koncern driver og udvikler opgaveløsningen, så der opnås mest mulig effekt af de ressourcer, vi sammen råder over; indsatsen på klima, energi, natur- og miljøområdet skal understøtte og ikke begrænse den operative indsats. Forudsætninger for, at opgaverne kan løses, er, at der uddannes personel, produceres, indkøbes og vedligeholdes materiel, samt at der opretholdes driftscentre, depoter, værksteder, uddannelsesfaciliteter og tilsvarende infrastruktur. Det er forhold, som selvsagt er forbundet med en påvirkning på miljøet og forbundet med et stort energiforbrug.

Klimaforandringer, knappe energiressourcer samt beskyttelse af miljø og natur er generelt nogle af de væsentligste udfordringer i verden, hvilket afspejler sig i FN mål for en global bæredygtig udvikling. Danmark har tilsluttet sig målsætninger på klima-, energi-, miljø og naturområdet. Det kræver fortsat en væsentlig indsats på Forsvarsministeriets område, idet ministerområdet udgør én af Danmarks største statslige virksomheder med et stort energiforbrug, mange miljøpåvirkende aktiviteter samt anvendelsen af unikke naturområder.

Med Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem sikres en systematisk tilgang til efterlevelse af lovgivning og andre relevante bestemmelser, som Forsvarsministeriet er underlagt på klima-, energi-, miljø- og naturområdet. Derudover forpligter Forsvarsministeriet sig til, at:

- arbejde løbende for at forbedre miljø- og energipræstationen, herunder mindske miljøbelastningen samt minimere energiforbruget
- forebygge forurening
- sikre at information om miljø- og energiområdet og nødvendige ressourcer til implementering og drift af indsatsen er tilgængelige
- miljø- og energipolitikken er udbredt i organisationen.

Endelig vil Forsvarsministeriet fortsætte arbejdet med at sætte hensynet til klima og miljø på dagsordenen internationalt – herunder i NATO og FN. Med henblik på at understøtte udviklingen af et robust og miljøbevidst forsvar og beredskab vil Forsvarsministeriet fokusere klima-, energi-, miljø- og naturarbejdet gennem erfaringsudveksling, udbygning af fælles standarder og ved at bidrage til at sætte emnet på dagsordenen internationalt. Forsvarsministeriet vil endvidere bidrage med støtte til fremme af danske virksomheders eksport af "grønne løsninger" til andre landes forsvar som en del af "Open For Business" strategien.

3. Prioriterede indsatsområder

En systematisk tilgang til miljø- og energiforhold fordrer først og fremmest fokus på de af Forsvarsministeriets aktiviteter, som har væsentlige miljøpåvirkninger eller et væsentligt energiforbrug. Der er derfor defineret følgende syv indsatsområder:

Jord og grundvand

Der opbevares, transporteres, udleveres og anvendes dagligt store mængder brændstof for at drive fastvingede fly, skibe og helikoptere samt køretøjer og våbensystemer. Hertil er forbundet en risiko for jord og grundvandsforurening, som aktualiseres yderligere ved, at mange af Forsvarsministeriets etableringer ligger i områder med særlige drikkevandsinteresser. Indsatsen på området fokuseres på at minimere risikoen for spild, samt tilsikring af at det nødvendige beredskab for at undgå utilsigtede hændelser er til stede.

Energiforbrug

Drivmidler til skibe, fastvingede fly, helikoptere samt køretøjer og våbensystemer udgør Forsvarsministeriets væsentligste energiforbrug - og dermed også bidrag til udledning af drivhusgasser. Der er ligeledes knyttet et væsentligt bidrag til bygninger og anlæg. Energiforbruget især til bygninger og anlæg er til stadighed genstand for optimering, ligesom de operative kapaciteter undersøges for brændstoføkonomiske optimeringer.

Luftemissioner

Energiforbruget, herunder drivmidler til skibe, fastvingede fly og helikoptere, køretøjer og våbensystemer, samt el- og varmforsyningen i bygninger og anlæg udgør den væsentligste kilde til luftforurenende stoffer og drivhusgasser ved Forsvarsministeriet, mens værksteder i mindre omfang udgør en kilde til luftforurenende stoffer. Fokus er primært på overholdelse af lovgivningen, samt hvor det er teknisk muligt, at substituere miljø- og sundhedsfarlige produkter.

Spildevand og overfladevand

Udledning af spildevand er hovedsageligt relateret til Forsvarsministeriets værksteder og vaskepladser, mens risikoen for udledning af forurenede overfladevand typisk er relateret til flyfelter, brandøvelsespladser samt pladser, hvor der opbevares brændstof og kemikalier og/eller tankes køretøjer, fastvingede fly og helikoptere. Det er især brugen af afisningsmidler og brandslukningsmidler, som opmærksomheden er rettet imod. På værkstederne er det især spildevandet fra overfladebehandling, vask af fastvingede fly og helikoptere, som indeholder problematiske stoffer. Indsatsen på området er hovedsageligt fokuseret på efterlevelse af lovkrav, og undersøgelse af mulighederne for at substituere miljø- og sundhedsfarlige stoffer.

Støj og vibrationer

Øvelsespladser og -terræner samt skydebaner og brandøvelsespladser udgør et centralt element i uddannelsen af personel. Sammen med flyvestationerne udgør disse aktiviteter det væsentligste bidrag til Forsvarsministeriets støjbelastning. Det tilstræbes i videst mulige omfang, at aktiviteterne ikke overstiger de vejledende eller bindende grænseværdier for støj, som Miljøstyrelsen har fastsat. Kritiske uddannelses- og øvelsesbehov kan dog nødvendiggøre anvendelse af Forsvarets undtagelsesbestemmelser i Miljøministeriets bekendtgørelse om støjregulering af Forsvarets skyde- og øvelsesterræner mv.

Natur

Øvelsespladser og -terræner er naturområder, hvor flora og fauna trives, hvilket til dels kan tilskrives Forsvarsministeriets aktiviteter. Arealerne forvaltes, gennem drifts- og plejeplaner, med henblik på at skabe de optimale rammer for uddannelsesaktiviteterne under hensyntagen til flora og fauna, så vidt som det er muligt. Arealerne åbnes generelt i aktivitetsfrie perioder for offentligheden, således at de rekreative værdier i terrænerne kommer offentligheden til gode. For at udvikle mulighederne for den offentlige rekreative brug af arealerne, arbejder Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse målrettet på at etablere og vedligeholde samarbejder med relevante interesseorganisationer, dog fortsat med øje for, at Forsvaret er den primære bruger af arealerne.

Ressourceforbrug

Et gennemgående tema for næsten alle ovennævnte aktiviteter er forbruget af ressourcer og produktion af affald. Arbejdet med miljø og energi skal sikre en adfærd i det daglige arbejde, hvor der udvises ressourcebevidst adfærd og genanvendes affald. Eksempelvis stilles der i forbindelse med Forsvarsministeriets indkøbsvirksomhed krav om bæredygtighed gennem miljø- og energi-krav og udvikling af grønne løsninger, samt at der tages et samfundsmæssigt ansvar; disse krav og ansvar er formaliseret ved den koncernfælles indkøbspolitik.

4. Rammer for indsatsen på miljø- og energiområdet

De primære værktøjer til at forankre politikkenes målsætninger i forvaltning, procedurer, tankegang og handling er:

- Forsvarsministeriets miljø- og energistrategi
- Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses bestemmelse for klima, energi samt miljø- og naturbeskyttelse m.v. (FESBST 610-6)

Forsvarsministeriets miljø- og energistrategi bygges op omkring en række fokusområder, som beskriver konkrete tiltag i form af miljø- og energimål, der arbejdes på over flerårige perioder. Der afrapporteres årligt om dette arbejde.

Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem er et koncernfælles styrings- og ledelsesredskab, som sikrer, at der arbejdes målrettet og systematisk med at optimere og om muligt reducere koncernens energiforbrug og miljøpåvirkninger. Med afsæt i systemet udarbejdes der årligt en ledelsesevaluering, som både samler op på status for indsatsen på området og giver forslag til den fremadrettede indsats.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses bestemmelse for klima, energi samt miljø- og naturbeskyttelse m.v. er en koncernfælles bestemmelse, der fastsætter grundlaget for Forsvarsministeriets samlede miljøarbejde. Bestemmelsen dækker et bredt felt af emner, herunder efterlevelse og bidrag vedrørende lovgivning, internationalt samarbejde, miljø- og energiledelse, miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse, klima og energi, indkøb, bygge- og anlægsarbejder, rapporteringer, information og processer i relation til det omgivende samfund.

5. Organiseringen af miljø- og energiområdet

Miljø- og energiområdet er overordnet organiseret således, at Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse er udpeget som koncernfælles faglig myndighed på området. Det er Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, der udgiver relevante bestemmelser, udarbejder oplæg til revision af Forsvarsministeriets miljø- og energistrategi samt står for implementering og drift af Forsvarsministeriets miljø- og energiledelsessystem.

Der er nedsat en styregruppe for miljø- og energiområdet bestående af repræsentanter fra Forsvarsministeriet samt bidragydende styrelser og myndigheder. Styregruppen udarbejder den årlige ledelsesevaluering af miljø- og energiledelsessystemet, udarbejder Forsvarsministeriets Klimaregnskab, inkl. ledelsens beretning, udpeger indsatsområder, fastsætter forbedringsmål samt godkender handleplaner.

Foruden styregruppen er der nedsat miljø- og energikomitéer, jf. miljø- og energiledelsessystemets struktur. Disse sikrer, at den daglige drift af distrikterne sker i overensstemmelse med miljø- og energiledelsessystemet, og de indstiller om indsatsområder og forbedringsmål til førnævnte

styregruppe. Komitéerne har også til opgave at kommunikere ny miljø- og energividen ud i distrikterne samt at agere som lokale ambassadører for miljø- og energirigtig adfærd.

6. Gyldighedsområde og periode

Miljø- og energipolitikken er gældende for Forsvarsministeriets aktiviteter i ind- og udland, jf. Lov om forsvarets formål, opgaver og organisation.

Som udgangspunkt inddrages der til enhver tid miljømæssige overvejelser i den operative virksomhed i såvel ind- som udland. På en række områder gælder der også særlige NATO miljørelaterede standarder ved deltagelse i NATO aktiviteter, ligesom danske bidrag i internationale operationer kan være omfattet af værtslandets bestemmelser eller lovgivning på miljøområdet. Den miljømæssige håndtering af miljø- og energivirksomheden ved internationale operationer er nærmere beskrevet i Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelses bestemmelse for klima, energi samt miljø- og naturbeskyttelse m.v.

Miljø- og energipolitikken er gældende fra 2018, idet de underliggende styringsværktøjer, rapporter, dokumenter og procedurer opdateres årligt eller efter behov.

7. Tilsyn

Forsvarsministeriets departement er ansvarlig for at føre tilsyn med koncernens efterlevelse af miljø- og energipolitikken. Tilsynet sker i tæt samarbejde med styrelser og myndigheder.